

Advies Brabant C Cultuurprojecten van ten minste nationaal belang (§11)

1.1 Projectinformatie

AANVRAAG:	Pi Lab	AANVRAGER:	Stichting KunstLab
DATUM ADVIES:	10 maart 2020	BIJEENKOMST ADVIESCOMMISSIE:	2 december 2019
BEGROTING:	€ 814.950	GEVRAAGDE BIJDRAGE:	€ 227.950

1.2 Algemene omschrijving van het project:

Pi Lab wordt een laboratorium op de TU/e Campus, waarin Phillip Studios uit Arnhem, TU/e en Fontys samenwerken aan nieuwe uitingen van de combinatie van kunst en wetenschap, met impact op de samenleving. Op deze manier moet een werkplaats à la het MIT Media Lab in Boston ontstaan, uniek in Europa. Het project duurt 3 jaar, en start met een ontwikkel- en validatiejaar; het project is in die zin een pilot voor een nieuwe, meer efficiënte behandelwijze door Brabant C van projecten die al een behoorlijk uitgewerkte beweging tonen van ontwikkelfase naar project van ten minste nationaal belang.

Phillip Studios wordt geleid door designers Roos Meerman en Tom Kortbeek. Zij verwierven bekendheid onder andere door het project Kozie, een succesvol zorgproduct dat zich richt op het verbeteren van het welzijn van ouderen met dementie. Een prominente rol in het team ligt verder bij TU/e-hoofdonderzoeker Bas van der Linden (associate professor Mathematics & Computer Science), die voor dit onderzoek een team van studenten organiseert en leidt. Andere belangrijke partners zijn Fontys Engineering, sinds kort ook gevestigd op de TU-campus en binnenkort ook met een afdeling toegepaste wiskunde, en Dutch Design Foundation.

Pi Lab neemt in het huidige project als uitgangspunt Meerman's autonome designproduct 'Aera Fabrica' uit 2014, dat als concept al diverse onderscheidingen won. Aera Fabrica bestaat uit 3D geprint materiaal met geheugen; het kan worden opgeblazen, maar zich ook weer terug vormen naar de uitgangsvorm. In het project wil Phillip Studio's onderzoek doen naar toepassing van de techniek in nieuwe kunstwerken, en naar herbruikbare toepassing in gebruiksproducten op de gebieden 'wonen', 'verpakking' en 'lichaam'. Zowel de resultaten van het onderzoek als de daaruit voortkomende kunstwerken wil men delen met publiek door middel van podcasts, meetups, publicaties en exposities. De gebruikstoepassingen zouden ook tot een verdienmodel kunnen leiden, maar vooralsnog vraagt Phillip Studio's om een validatiejaar als eerste fase van het project.

2. OPMERKINGEN BIJ CRITERIA

2.1 Het project is gericht op duurzame versterking van het cultuursysteem van de Provincie Noord-Brabant. Dit dient ten minste te blijken uit:

- Creatie van nieuw, kwalitatief hoogstaand cultureel aanbod met een blijvend karakter
- Betekenis voor de ontwikkeling van toptalent in de provincie Noord-Brabant

voldoende

In het Pi Lab moet uit de samenwerking van kunstenaars en wetenschappers nieuwe kennis ontstaan (met ruimte voor serendipiteit), leidend tot innovatieve toepassingen die van toegevoegde waarde kunnen zijn in verschillende industrieën. Binnen het kader van het voorliggende project zullen in ieder geval ook twee kunstwerken gerealiseerd worden vanuit het Lab die tijdens de Dutch Design Week gepresenteerd worden.

Doel van het project is ook dat het Pi Lab een blijvend fenomeen wordt en op een duurzame manier onderdeel wordt van het onderzoeksprogramma binnen de TU/e en Fontys te Eindhoven. Op die manier zullen steeds nieuwe kunstwerken en toepassingen ontwikkeld worden. In een overeenkomst tussen de aanvrager en TU/e m.b.t. het project is vastgelegd dat zij samen eigenaar zijn van alle opbrengsten van onderzoek in Pi Lab en dat alle waarde of financiën die ontstaan weer ten goede komen aan nieuwe activiteiten binnen het lab. Dit geldt ook voor eventuele inkomsten uit ontwikkelde software-applicaties die door derden gebruikt kunnen worden. De commissie begrijpt dat er verschillende faculteiten van de TU/e en Fontys betrokken zijn: Industrial Design en Technische Wiskunde (TU/e) en Toegepaste Wiskunde (Fontys). Ook Fontys committeert zich aan duurzaamheid voor Pi Lab.

De adviescommissie heeft voldoende vertrouwen in de combinatie van het uitgangspunt Aera Fabrica en de creativiteit en onderzoekskwaliteiten van de betrokkenen om een zinvol ontwikkel- en validatiejaar in te gaan. Voor een vervolg van het project daarna is commitment van betrokken partijen (TU/e, Fontys, DDF) ook uitgesproken, maar nog niet als commitment vastgelegd.

Een onderbouwing van de betekenis voor toptalent in Noord-Brabant wordt in de aanvraag helaas nog niet gegeven. Dit zal bij de oplevering van het businessplan verdere uitwerking moeten krijgen. Het is de commissie al wel duidelijk dat in elk geval studenten (o.a. naast de TU/e ook van Fontys) betrokken zullen zijn. Ook geven de projecthouders tijdens de pitch aan dat het Pi Lab op den duur (na de ontwikkelfase) ook voor andere kunstenaars/designers beschikbaar zal zijn.

2.2 Het project is gericht op het ontwikkelen en uitvoeren van een cultuurproject van ten minste nationaal belang

voldoende

Concreet worden tijdens de projectperiode twee kunstwerken ontwikkeld ('Evolve' en 'Organ' genaamd) die in ieder geval tijdens de Dutch Design Week vertoond worden met de intentie om daarna op internationale exposities te worden tentoongesteld. Er is reeds een netwerk opgebouwd door Phillip Studios waardoor het waarschijnlijk is dat de werken in onder andere Denemarken, Brussel, Milaan, Barcelona en New York te zien zullen zijn.

De commissie ziet vanwege het design aspect aan de basis en de daaruit voortvloeiende autonome werken en toepassingen van het product het gehele voorgestelde project als cultuurproject.

Kunst, wetenschap, impact en kennisdeling worden genoemd als de vier pijlers van het project: uiteindelijk moet er impact ontstaan doordat het project zich voor het toegepaste deel richt op de genoemde focusgebieden wonen, verpakking en lichaam. Dit ziet de commissie in het vervolgtraject graag nader uitgewerkt. Een interessante aanzet hiertoe kwam al aan bod tijdens de pitch (toepassing van de techniek bij bijvoorbeeld meegroeivende protheses voor kinderen, of krimpende petflessen waardoor recycleren makkelijker wordt).

2.3 Het project is van hoge culturele kwaliteit van ten minste nationale betekenis, tot uitdrukking komend in (1) oorspronkelijkheid, (2) zeggingskracht en (3) vakmanschap.

voldoende

Wat betreft oorspronkelijkheid en zeggingskracht ziet de commissie in ieder geval dat er sprake is van een innovatieve samenwerking tussen design/kunst, wetenschap (TU/e) en technische realisatie (Fontys).

Tegelijkertijd borduurt het project voort op het door Roos Meerman eerder ontwikkelde Aera Fabrica uit 2014, dat ook al geëxposeerd is en dus een reeds bestaande creatieve en technische basis heeft. De commissie is benieuwd naar de wezenlijk nieuwe opbrengst van het project ten opzichte hiervan (naast de kunstwerken ook de software ten behoeve van te ontwikkelen of in beeld komende producten met impact op de samenleving), en welke openingen naar nieuwe onderzoeksprojecten na of naast Aera Fabrica in beeld komen in de validatiefase van Pi Lab.

Het creatieve vakmanschap van het team Roos Meerman en Tom Kortbeek heeft zich deels al bewezen: ze wonnen als designerduo diverse prijzen waaronder 'Ignite Public Award' voor Kozie, 'Best Startup of The Netherlands Lightweight by Get in the Ring 2017' en nominaties voor 'Best Global Startup Get in the Ring 2018' en 'Creative Heroes Award 2019'.

Dit, tezamen met de kwaliteiten aan de technische kant van het project, geeft voldoende vertrouwen voor een validatiefase die op dit punt tot een goed gefundeerd toekomstbeeld kan leiden.

2.4 Het project getuigt van goed cultureel ondernemerschap

voldoende

De bij het vorig criterium genoemde onderscheidingen onderbouwen de potentie van goed cultureel ondernemerschap bij Phillip Studio's.

Pi Lab wil zich binnen 3 jaar tot een duurzaam exploitatiemodel wil ontwikkelen gebaseerd op inkomsten uit de vertoning van kunstwerken, inzet van softwareapplicatie en bijdragen vanuit het bedrijfsleven. In de begroting van de voorliggende aanvraag zijn deze inkomsten nog niet of nauwelijks opgevoerd en ook navraag tijdens de pitch geeft de commissie nog geen concreet beeld (zie ook de opmerkingen onder het vorig criterium, die hiermee samenhangen). Wel ziet ze dat het team voorbereidingen treft om deze inkomsten te verwerven (o.a. zorgen voor deskundigheid binnen het bestuur op het gebied van juridisch eigenaarschap van software applicaties). De huidige begroting vindt de commissie nog niet erg ambitieus opgesteld: wat betreft inkomsten dragen 2 fondsen 'out of pocket' bij; de TU/e bijdrage van € 100.000 per jaar is geheel 'in kind' (uren en faciliteiten). Het eerste onderzoeks/validatiejaar zal tot een businessplan moeten leiden met een meer concrete onderbouwing van de verwachte duurzaamheid in projectopbrengsten en financieel draagvlak.

De commissie ziet dat het doel van het voorliggende project is om de techniek achter een autonoom kunstwerk door te ontwikkelen totdat

het (een praktische) toegevoegde waarde voor de samenleving heeft. Een doorkijk voorbij het project wordt nog niet gegeven en de commissie zou hiervan graag resultaat zien bij of in de vervolgstap na de ontwikkelfase van het project (eerste jaar). Ze verwacht dan in ieder geval antwoord op de vragen: wat levert het (financieel) op? Welke nieuwe doelgroepen en/of partners zouden kunnen aanhaken? Hoe ontstaat de 'return on innovation' op basis waarvan men wil gaan samenwerken met bedrijfspartners?

2.5 Het project heeft draagvlak in de Brabantse samenleving

voldoende

Voor het criterium draagvlak staat de samenwerking met TU/e en Fontys centraal, waarbij voor dit project wiskundige kennis ten goede komt aan de 'opblaasbare ontwerpen'. De commissie vindt dit een erg concrete en interessante kruisbestuiving. Daarnaast is Dutch Design Foundation een uitdrukkelijk gecommitteerde partij.

In het vervolgtraject ziet de commissie graag een nadere uitwerking van de gezochte samenwerking met het bedrijfsleven in de Brainport regio en concretisering van een eventueel partnerschap met de Design Academy.

Verbinding van de culturele sector met de creatieve sector is innovatief en maakt deel uit van het DNA van de provincie Noord-Brabant.

Pi Lab kan zich ontwikkelen tot een opvallende en volwaardige speler binnen de Brainport regio, met name waar het gaat om de kruisbestuiving tussen wetenschap en creativiteit.

2.6 Het project sluit aan bij de ambitie van de provincie Noord-Brabant om tot de top van de industriële kennis- en innovatieregio's te komen, waaraan in ieder geval wordt voldaan indien het project een aantoonbare verbinding met de Brabantse topsectoren heeft

goed

Verbinding van de culturele sector met de creatieve sector is innovatief en maakt deel uit van het DNA van de provincie Noord-Brabant.

In het toepassingsgebied 'lichaam' wordt ook aansluiting gezocht met de topsector 'health and life sciences'. Pi Lab kan zich hiermee, zoals gezegd ontwikkelen tot waardevol speler binnen de Brainport regio, met name waar het gaat om de kruisbestuiving tussen wetenschap en creativiteit.

3. ADVIES

3.1 Advies

De commissie is over het algemeen onder de indruk van de bevoegenheid en de staat van dienst tot nu toe (o.a. Kozie) van de jonge ontwerpers en initiatiefnemers Roos Meerman en Tom Kortbeek.

De commissie adviseert om het project Pi Lab toe te laten tot een 'ontwikkelfase' als eerste projectjaar.

De keuze van Phillip Studio's om de aanvraag op te zetten als (inter)nationaal project met een ontwikkeljaar en go-no go moment, maakt dat deze aanvraag nog relatief veel open einden heeft richting het businessplan. Dat is begrijpelijk, omdat het komend jaar juist dient als periode waarin de projecthouder onderzoek en ontwikkeling centraal stelt, leidend tot een businessplan met overtuigingskracht voor een vervolgfase. Tegenover de open einden geven aanvraag, presentatie, potentieel van de aanvragers en commitment van andere partijen voldoende vertrouwen om het team deze ontwikkel- en validatiefase in te laten gaan.

De volgende punten zouden in de resultaten van dat jaar in elk geval aan bod moeten komen, deels een specifieke toespitsing van de standaard aandachtspunten in een businessplan:

- concrete uitwerking van een vastgelegd langdurig commitment van kernpartners TU/e, Fontys en DDF
- concrete uitwerking van betekenis van Pi Lab voor creatief toptalent
- een doorkijk naar vervolgprojecten, mede gebaseerd op impact (inhoudelijk en financieel) gedurende het ontwikkeljaar, relevante beoogde doelgroepen en partners en een aanpak om te komen tot 'return on innovation'
- concrete uitwerking van de betekenis van Aera Fabrica voor de toepassingsgebieden 'wonen', 'verpakking' en 'lichaam'
- duurzaam financieel draagvlak
- duurzame samenwerking met bedrijfsleven in de Brainport regio en Design Academy Eindhoven

Omdat nog veel van inhoud en verdienmodel van het project in de verwachtingsfase verkeert, is de adviescommissie via een afvaardiging graag betrokken bij het beslismoment ten behoeve van het vervolgtraject.

De commissie adviseert op basis van het bovenstaande om vooralsnog alleen een financieringsbesluit over de ontwikkel- en validatiefase te nemen, en op basis van het op te leveren businessplan een vervolgbesluit.

4. SAMENSTELLING ADVIESCOMMISSIE

4.1 Samenstelling Adviescommissie

Bert Dirrix, voorzitter
Antoinette Klaver
Ruth Giebels
Peter Brouwers
Remco van Soest
Tet Reuver

Disclaimer: bovenstaand advies is opgesteld ten behoeve van besluitvorming door het bestuur van Stichting Brabant C Fonds. Het advies op zichzelf is geen besluit tot verlening, noch geeft het aanspraak op een besluit tot verlening. Het besluit van het bestuur van Stichting Brabant C Fonds kan afwijken van het advies. Art. 8.3 van de statuten van de stichting bepaalt dat het bestuur een voornemen om met het besluit af te wijken van het advies, ter advisering dient voor te leggen aan de Raad van Toezicht van de stichting.

commissievoorzitter:

Bert Dirrix

vastgesteld d.d.:

10 maart 2020